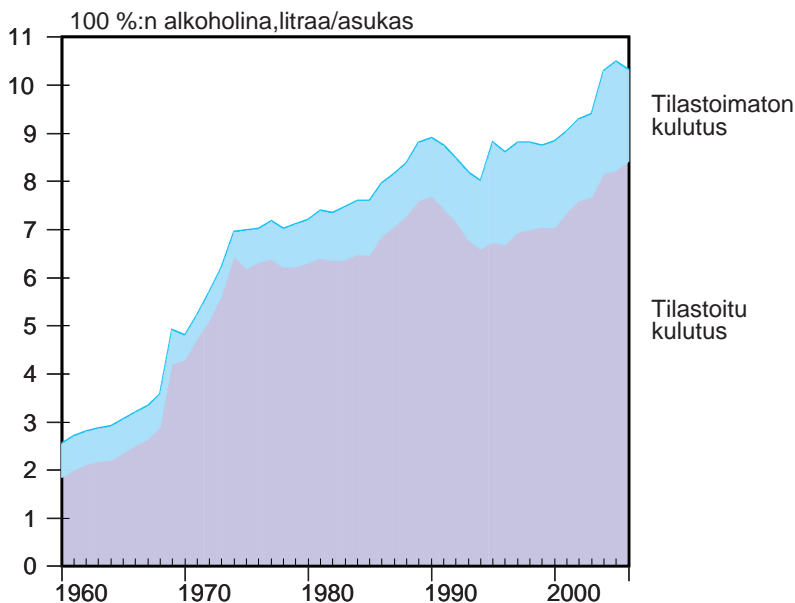

TASKUMATTI 2007

Tilastotietoa alkoholista ja huumeista

Lukijalle

Taskumatti 2007 sisältää keskeisimmät päihdetilastot Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä antaa tietoa Suomen päihdetilanteen kehityksestä. Yksityiskohtaisempaa tietoa päihhteistä löytyy Stakesin Päihdetilastollisesta vuosikirjasta (SVT), Stakesin verkkosivuilta (www.stakes.fi) ja Sotkanet-verkko-palvelusta (www.sotkanet.fi).

Taskumatin tiedot on tuottanut Stakestieto, joka ylläpitää ja kehittää alan kansallisia tilastoja ja rekistereitä sekä käsittelee, muokkaa ja välittää tietoa käyttäjien tarpeeseen.

Stakes

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

Puh. (09) 39671

Internet: <http://www.stakes.fi>

PL 220, 00531 Helsinki

Lukijalle	1
SISÄLLYS	2
Alkoholijuomien kokonaiskulutus vuonna 2006 100 %:n alkoholina asukasta kohden	4
Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus vuonna 2006	4
Alkoholijuomien kulutus 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohden vuosina 1997-2006	5
Alkoholijuomien kulutuksen rakenne 100 %:n alkoholina vuosina 1997-2006	5
Alkoholijuomien kulutus maakunnittain 100 %:n alkoholina asukasta kohden vuonna 2006	6
Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa vuonna 2003	7
Alkoholijuomien kulutuksen kehitys eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohden	8
Raittiiden osuudet vuosina 1968-2005, %	9
Riski- ja humalajuominen vuosina 2003-2005	9
Alkoholijuomien suurkulutusrajat	9
Alkoholin käytön useus vuosina 1968 ja 2005	10
Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12-18 vuotiaat vuonna 2005	10
Koululaisten päihdekokeilut ja käyttö vuosina 1995, 1999 ja 2003	11
Joskus kannabista kokeilleet tai käyttäneet vuosina 1998, 2002 ja 2004	11
Kannabiksen kokeilu/käyttö ikäryhmittäin vuosina 1998, 2002 ja 2004	12

Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien osuus vuonna 2002	12
Kannabiksen kokeilu/käyttö eräissä EU-maissa ja Norjassa . .	13
Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1999 ja 2003	14
Päihdehuollon erityispalvelujen asiakkaat vuosina 2000, 2003-2005	14
Päihde-ehtoiset hoitojaksot	15
Päihde-ehtoiset kuolemat	16
Huumausainerikollisuus	16
Suomessa takavarikoituja huume-eriä (kg)	16
Päihtyneenä säilöönnotetut	17
Liikennejuopumus	17
Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet ja loukkaantuneet	17
Väkivaltarikollisuus	17
Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 2004-2006 . .	18
Alkoholijuomien myynti 100 prosentin alkoholina vuonna 2006	19
Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksit 2000=100	20
Alkoholivero esimerkkijuomista 1.3.2004 alkaen	20
Alkoholijuomien myyntiverkosto	21
Valtion alkoholitulot	21
Kuluttajien alkoholimenot	21
Alkoholijuomien kulutus ja haitat vuosina 1969-2006	22

ALKOHOLIJUOMIEN KOKONAISKULUTUS VUONNA 2006 100 %:N ALKOHOLINA ASUKASTA KOHDEN

	Litraa	Koskenkorva- pulloina 0,5 l	Keskiolut- pulloina 0,33 l
Tilastoitu kulutus	8,4	44	573
Tilastoimaton kulutus	1,9	10	130
Kulutus yhteensä	10,3	54	703

ALKOHOLIJUOMIEN TILASTOIMATON KULUTUS VUONNA 2006

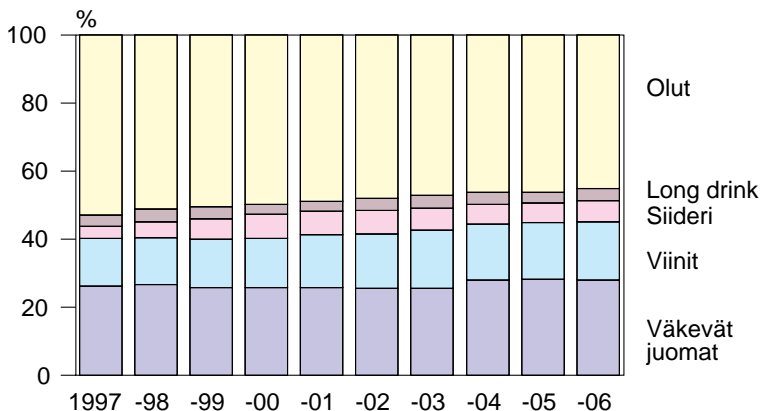
	100 %:n alkoholina milj. litraa
Kotivalmistus	0,5
Turistialkoholi	7,4
Ulkomailla nautittu	1,6
Laiton valmistus ja salakuljetus	0,4
Yhteensä	9,8
Asukasta kohden, litraa	1,9

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUS 15 VUOTTA TÄYTTÄNYTTÄ ASUKASTA KOHDEN VUOSINA 1997–2006

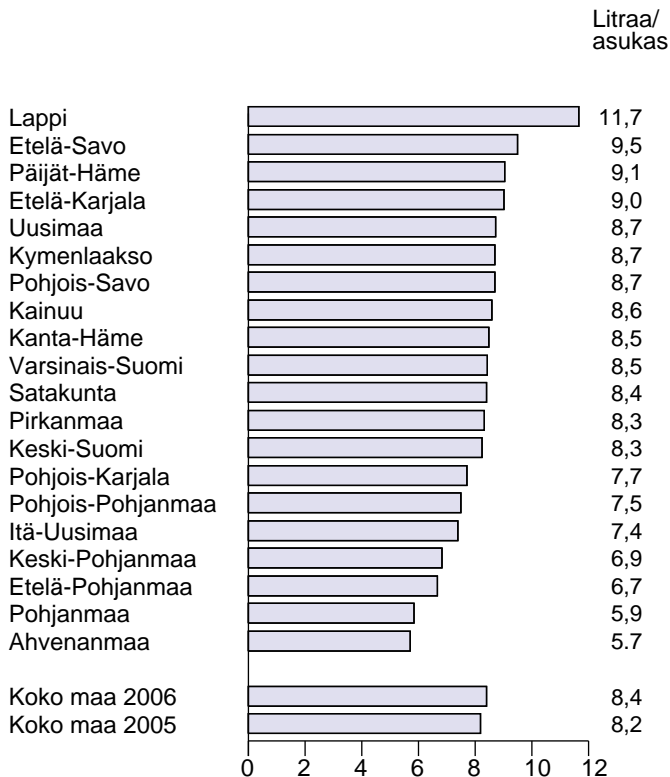
Vuosi	Väkevät juomat litraa à 100 %	Viinit litraa	Siiderit litraa	Long drink-juomat litraa	Oluet litraa	Yhteensä litraa à 100 %
1997	2,3	9,8	6,3	5,7	99,9	8,6
1998	2,3	9,9	8,6	5,6	95,3	8,6
1999	2,2	10,1	11,2	4,9	94,5	8,6
2000	2,2	10,3	12,6	4,3	92,6	8,6
2001	2,3	11,3	13,2	4,2	94,8	9,0
2002	2,4	12,1	13,4	5,6	95,9	9,2
2003	2,4	12,9	12,6	6,1	94,8	9,3
2004	2,8	12,9	12,2	5,9	99,2	9,9
2005	2,8	13,1	12,2	5,9	99,7	10,0
2006	2,9	13,6	13,1	7,0	99,4	10,1

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUKSEN RAKENNE 100 %:N ALKOHOLINA VUOSINA 1997–2006

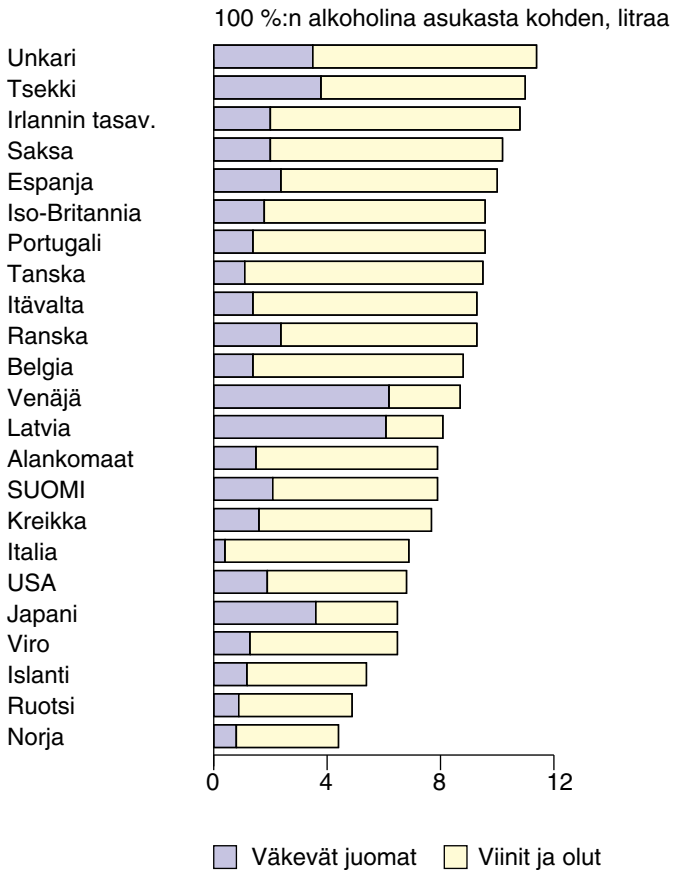
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUS MAAKUNNITTAIN 100 %:N ALKOHOLINA ASUKASTA KOHDEN VUONNA 2006

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUS ERÄISSÄ MAISSA VUONNA 2003

Lähde: World Drink Trends 2005.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUKSEN KEHITYS ERÄISSÄ MAISSA 100 %-N ALKOHOLINA ASUKASTA KOHDEN

	Litraa 100 %:n alkoholina			
	1970	1980	1990	2003
Unkari	9,1	11,7	11,1	11,4
Tsekki	8,4	9,6	8,8	11,0
Irlannin tasavalta	5,9	7,3	7,6	10,8
Saksa	10,3	11,4	10,6	10,2
Espanja	11,6	13,6	10,8	10,0
Iso-Britannia	5,3	7,3	7,7	9,6
Portugali	9,9	11,0	12,9	9,6
Tanska	6,8	9,1	9,7	9,5
Itävalta	10,5	11,0	10,4	9,3
Ranska	16,2	14,9	12,6	9,3
Belgia	8,9	10,8	9,9	8,8
Venäjä	6,5	6,2	5,5	8,7
Latvia	..	10,3	5,4	8,1
Alankomaat	5,7	8,9	8,1	7,9
SUOMI	4,3	6,3	7,7	7,9
Kreikka	5,3	10,2	8,6	7,7
Italia	13,7	13,0	9,2	6,9
USA	6,7	8,3	7,4	6,8
Japani	4,6	5,4	6,5	6,5
Viro	..	0,9	..	6,5
Islanti	3,2	3,9	3,9	5,4
Ruotsi	5,8	5,7	5,5	4,9
Norja	3,6	4,6	4,1	4,4

Lähde: World Drink Trends 2005.

RAITTIIDEN OSUUDET VUOSINA 1968–2005, % 15–69-vuotiaat

	Miehet	Naiset	Yhteensä
1968	12	39	26
1976	8	18	13
1984	12	27	20
1992	10	17	14
2000	8	9	9
2004	6	9	8
2005	12	13	13

Lähteet: Juomatapatutkimukset 1968-2000; Päihdetutkimukset 2004-2005, Stakes.

RISKI- JA HUMALAJUOMINEN VUOSINA 2003–2005 Päiviä vuodessa

	Riskijuominen ¹⁾			Humalajuominen ²⁾		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Kaikki	24	26	23	7	8	6
miehet	32	34	30	10	11	10
naiset	17	18	16	3	4	3
Miehet						
15-29 vuotta	29	25	29	14	14	11
30-49 vuotta	32	31	30	9	10	10
50-69 vuotta	33	42	31	8	12	9
Naiset						
15-29 vuotta	17	16	19	5	6	6
30-49 vuotta	18	20	18	3	6	2
50-69 vuotta	17	17	11	3	1	1

1) miehet vähintään 6 annosta, naiset vähintään 4 annosta.

2) alkoholinkäyttö "niin, että tuntui oikein toden teolla".

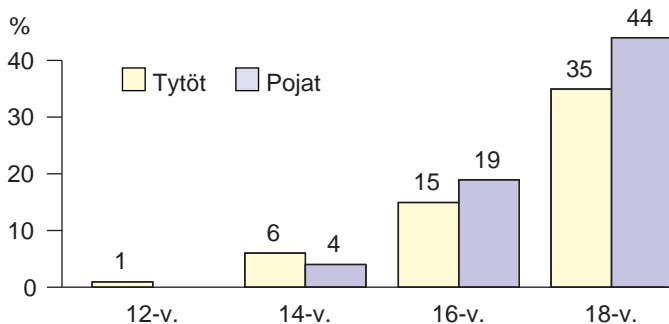
Lähteet: Alkoholipaneelitutkimukset 2003-2005, Stakes.

ALKOHOLIN KÄYTÖN USEUS VUOSINA 1968 JA 2005 15–69-vuotiaat

	Miehet		Naiset	
	1968	2005	1968	2005
	%		%	
Vähintään 4 kertaa viikossa	4	13	1	4
Pari kertaa viikossa	12	18	2	14
Vähintään kerran viikossa	18	20	5	15
Kerran pari kuukaudessa	33	25	21	30
Harvemmin	20	11	31	25
Raittiit	12	12	39	13

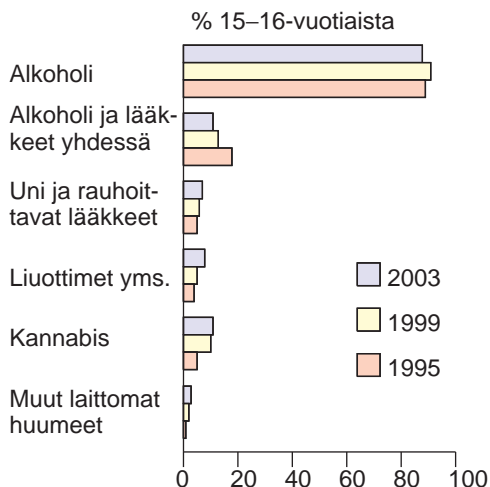
Lähteet: Juomatapatutkimus 1968; Päihdetutkimus 2005, Stakes.

ALKOHOLIA VÄHINTÄÄN KERRAN VUOKOSSA JUOVAT 12–18-VUOTIAAT VUONNA 2005

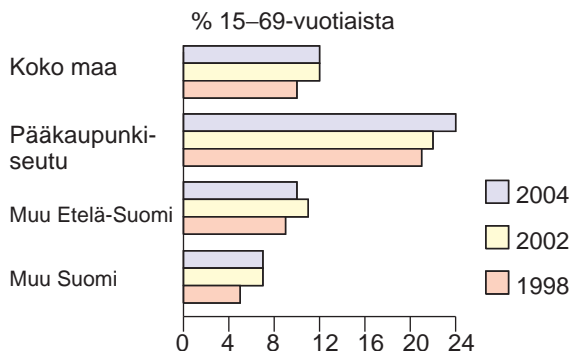
Lähde: Nuorten terveystapatutkimus 2005, Tampereen yliopiston terveystieteen laitos.

KOULULAISTEN PÄIHDEKOKEILUT JA KÄYTTÖ VUOSINA 1995, 1999 JA 2003

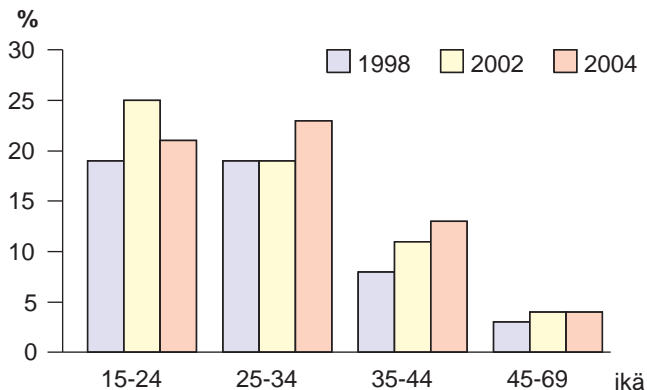
Lähteet: ESPAD 1995, 1999, 2003, Stakes.

JOSKUS KANNABISTA KOKEILLEET TAI KÄYTTÄNEET VUOSINA 1998, 2002 JA 2004

Lähteet: Päihdetutkimus 1998, 2002, 2004, Stakes.

KANNABIKSEN KOKEILU/KÄYTTÖ IKÄRYHMITTÄIN VUOSINA 1998, 2002 JA 2004

Lähteet: Päihdetutkimus 1998, 2002, 2004, Stakes.

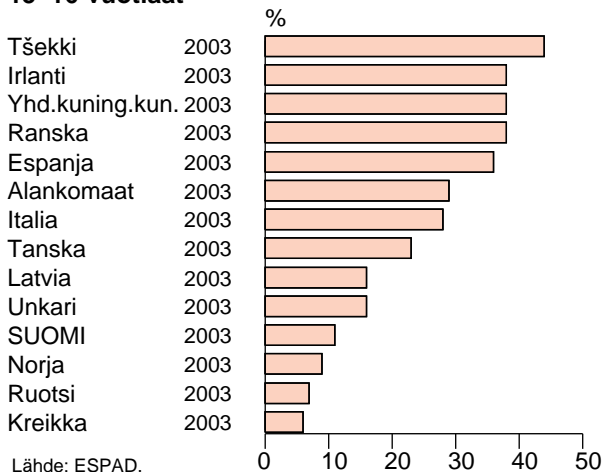
AMFETAMIININ JA OPIAATTIEN KÄYTTÄJIEN OSUUS VUONNA 2002

	%
Kokonaisarvio	0,6 – 0,8
Miehet	0,8 – 1,0
Naiset	0,3 – 0,6
15–25 vuotiaat	0,9 – 1,3
26–35 vuotiaat	0,7 – 1,1
36–55 vuotiaat	0,3 – 0,5
Amfetamiinin käyttäjät	0,4 – 0,7
Opiaattien käyttäjät	n. 0,2

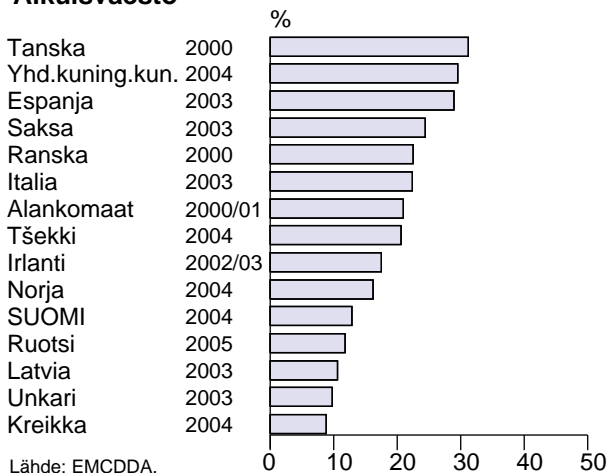
Lähde: Huuhausainetilanne Suomessa 2004, Stakes.

KANNABIKSEN KOKEILU/KÄYTTÖ ERÄISSÄ EU-MAISSA JA NORJASSA

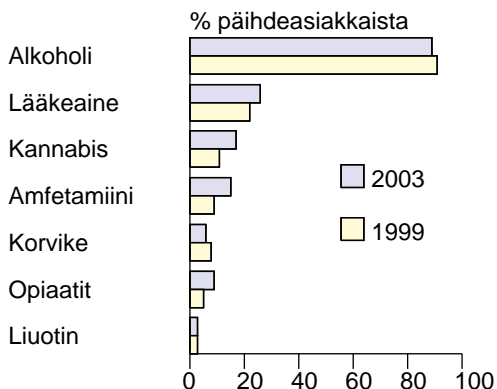
15–16-vuotiaat

Aikuisväestö

SOSIAALI-JA TERVEYDENHUOLLON PÄIHDE- ASIAKKAAT VUOSINA 1999 JA 2003

Lähteet: Päihdetapauskanta 1999, 2003, Stakes.

PÄIHDEHUOLLON ERITYISPALVELUJEN ASIAKKAAT VUOSINA 2000, 2003–2005

	2000	2003	2004	2005
A-Klinikat	42 115	41 710	42 977	42 775
Nuorisoasemat	5 601	5 428	5 274	5 939
Katkaisuhoitoasemat	10 136	9 223	10 091	9 641
Kuntoutuslaitokset	6 927	6 774	6 848	7 152
Asumispalvelut	3 833	3 960	3 652	3 809
Ensisuojat	1 090	1 421	1 386	1 291

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus.

PÄIHDE-EHTOISET HOITOJAKSOT

	1996	2000	2004	2005 ¹⁾
Alkoholin käyttöön liittyvä sairaalahoito: pää- tai sivusairautena				
Alkoholiriippuvuus	12 288	11 956	10 512	10 729
Haimasairaudet	2 203	2 380	2 578	2 279
Maksasairaudet	2 583	2 872	3 860	4 538
Alkoholimyrkytykset	594	470	490	521
Päihtymistila	7 751	10 094	11 389	10 987
Muut alkoholisairaudet	8 592	7 177	7 657	8 284
Yhteensä	34 011	34 949	36 486	37 338

	1996	2000	2004	2005 ¹⁾
Huumeiden käyttöön liittyvä sairaalahoito: pää- tai sivusairautena				
Päihtymistila	612	794	688	647
Elimelliset aivo- oireyhtymät	1 084	1 111	770	714
Riippuvuus				
Huumausaineet	386	915	786	816
Muut	988	1 861	1 979	1 801
Myrkytykset				
Huumausaineet	154	188	119	114
Muut	3 192	3 707	4 219	4 070
Muut	218	446	532	564
Yhteensä	6 634	9 022	9 093	8 276

¹⁾ Ennakkotieto

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus SVT, Stakes.

PÄIHDE-EHTOISET KUOLEMAT

	1999	2003	2004	2005
Alkoholin käytön seur. kuolleet	2466	2497	2847	3050
Alkoholisairaus tai -myrkytys siitä:	1418	1572	1864	2033
alkoholimyrkytykset	528	532	614	561
maksakirroosi	497	643	831	976
Päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet	1003	895	965	993
Muut päihtyneen uhrina väki- valtaisesti kuolleet	45	30	18	24
Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella	140	147	176	174

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus.

HUUMAUSAINERIKOLLISUUS

	1990	2000	2004	2005
Tuomiot, joissa vähintään yhdeksi syyksi luettu huumausainerikos	1094	6789	10276 ¹⁾	10472 ¹⁾
Huumausainerikokset	2270	13445	14486	14425

¹⁾Lukuun sisältyvät huumausaineen käyttörikoksesta annetut rangaistukset.

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus.

SUOMESSA TAKAVARIKOITUJA HUUME-ERIÄ (kg)

	1990	2000	2004	2005
Hasis	71,2	197	467	431
Marihuana	0,6	14	26	43
Amfetamiini	1,4	78	102	115
Kokaiini	0,0	39	1,1	1,2
Heroiini	0,0	6	0,2	52
Khat	-	348	2 118	2 562
Subutex (kpl)	-	12 951	32 970	24 478
LSD (kpl)	39	2 355	196	451
Ekstaasi (kpl)	-	87 393	23 343	52 210

Lähde: Keskusrikospoliisi.

PÄIHITYNEENÄ SÄILÖÖNOTETUT

	1990	2000	2005	2006
Yhteensä	142851	96944	101856	99559

LIIKENNEJUOPUMUS

	1990	2000	2005	2006
Rattijuopumus ja huumaantuneena ajaminen	12203	9400	11068	11223
Törkeä rattijuopumus	17556	13383	14944	14542
Muu liikennejuopumus	612	412	510	461
Yhteensä	30371	23195	26522	26226

TIELIIKENNEONNETTOMUUKSISSA KUOLLEET JA LOUKKAANTUNEET

	1990	2000	2004	2005
Yhteensä, lkm	13407	8904	9166	9362
alkoholitapauksissa				
lukumäärä	2188	1285	1438	1343
%	16,3	14,4	15,7	14,3
muissa päihdetapauksissa				
lukumäärä	17	127	107	86
%	0,1	1,4	1,2	0,9

Tilastointimuutos vuonna 2003.

VÄKIVALTARIKOLLISUUS

	1990	2000	2005	2006
Tappo	122	109	77	74
Törkeä pahoinpitely	2358	1972	2071	2056
Pahoinpitely	15756	18424	20086	20461
Lievä pahoinpitely	2534	7424	8324	8368
Yhteensä	20770	27929	30558	30959

Lähteet: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus;
Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus.

ALKOHOLIJUOMIEN MYYNTI JUOMARYHMITTÄIN VUOSINA 2004–2006

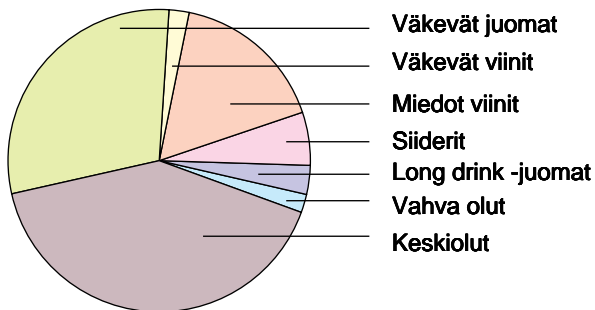
Juomaryhmä	2004	2005	2006
	Tuhatta litraa		
Väkevät juomat	33 517	34 641	35 754
Maustamattomat viinat	20 569	20 325	20 415
Maustetut viinat	2 052	2 121	2 187
Hedelmäviinat	58	53	50
Konjakit ja brandyt	3 474	3 561	3 696
Viskit	2 240	2 252	2 333
Rommit	967	951	959
Liköörit ja punssit	3 715	3 956	4 278
Katkerot	442	437	435
Juomasekoitus ¹⁾	-	983	1 401
Väkevät viinit	5 026	4 927	4 715
Miedot viinit	50 675	52 182	54 859
Punaviinit	24 358	25 572	27 306
Roseviinit	482	523	567
Valkoviinit	19 580	19 623	20 303
Kuohuviinit	2 911	3 268	3 738
Muut miedot viinit	3 343	3 197	2 945
Siiderit	52 550	52 872	57 446
Long drink -juomat	25 314	25 443	30 422
Vahva olut	25 803	23 246	22 614
Keskiolut	402 745	410 317	412 342
Yhteensä 100 %:n alkoholina	42 760	43 265	44 382

1) valmis juomasekoitus joka sisältää yhtä tai useampaa alkoholijuomaa.

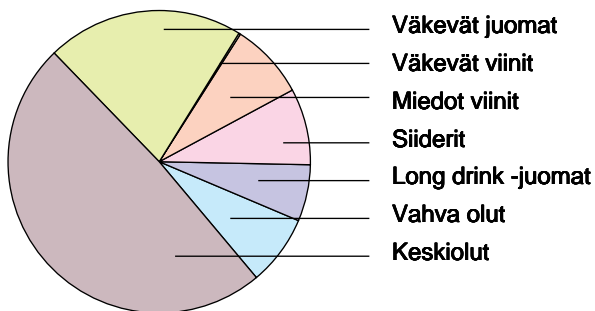
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN MYYNTI 100 PROSENTIN ALKOHOLINA VUONNA 2006

Vähittäismyynti, litraa

Toimitukset anniskeluun, litraa

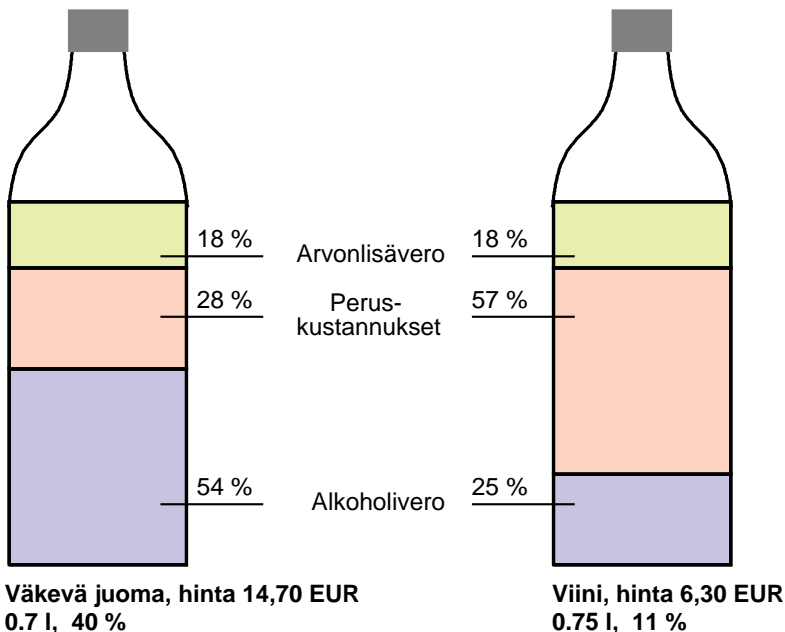
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUKSEN REAALIHINTA- INDEKSIT 2000=100

Vuosi	Väkevät juomat	Viinit	Siiderit	Long drink-juomat	Olut	Yhteensä
2001	98	97	101	101	100	100
2002	98	96	103	103	102	101
2003	98	97	104	104	103	102
2004	79	94	101	98	96	93
2005	77	93	100	98	96	91
2006	77	92	100	98	95	90

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksit. SVT. Stakes.

ALKOHOLIVERO ESIMERKKIJUOMISTA 1.3.2004 ALKAEN

Lähde: Stakes.

ALKOHOLIJUOMIEN MYYNTIVERKOSTO

	1990	2000	2005	2006
Alkon myymälöitä	240	275	327	331
Alkon tilauspalvelupisteet	.	124	139	136
Vähittäismyyntipaikat	6 706	7 348	6 699	6 398
A- ja B-ravintolat	2 560	4 904	5 546	5 688
C-ravintolat	3 128	4 050	2 912	2 706
Tilaviini- ja sahtimyymälät	.	49	49	48

Lähde: STTV.

VALTION ALKOHOLITULOT

	1990	2000	2005	2006 ^{*)}
Käyvin hinnoin				
Valtion alkoholitulot milj.euroa	1 968	1 882	1 658	1 701
Osuus valtion verotuloista %	8,4	5,0	4,2	4,2
Vuoden 2006 hinnoin				
Valtion alkoholitulot milj.euroa	2 557	2 034	1 688	1 701

Lähteet: Tullihallitus; Valtiovarainministeriö.

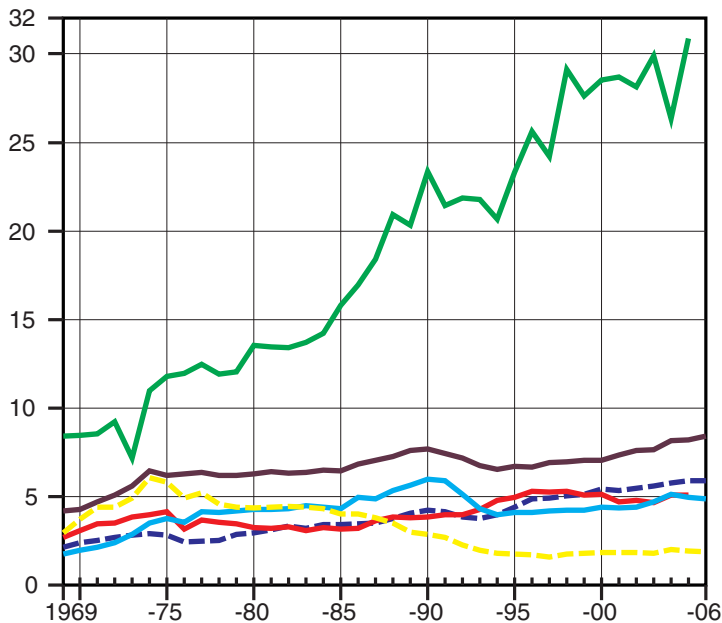
KULUTTAJIEN ALKOHOLIMENOT

	1990	2000	2005	2006 ^{*)}
Käyvin hinnoin				
Alkoholimenot asukasta kohden euroa	632	677	718	743
Osuus yksityisistä kulutusmenoista %	7,1	5,4	4,6	4,6
Vuoden 2006 hinnoin				
Alkoholimenot asukasta kohden euroa	821	732	731	743

*) ennakkotieto

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUS JA HAITAT VUOSINA 1969–2006

- Alkoholikuolleisuus 100 000 asukasta kohti
- Kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti
- - - Väkivaltarikokset 1000 asukasta kohti
- Alkoholisairastavuus 1000 asukasta kohti
- Rattijuopumus 1000 asukasta kohti
- - - Päihtyneiden säilöönotot 100 asukasta kohti

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. Stakes; Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus.